

N:o 198.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående uppförande af ny bostad åt landshöfdingen i Blekinge län m. m.; gifven Stockholms slott den 24 april 1908.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att

dels för inköp af tomten n:o 32 i Karlskrona stads åttonde kvarter samt för uppförande å samma tomt af ny bostad åt landshöfdingen i Blekinge län äfvensom för verkställande af de i statsrådsprotokollet omförmälda arbeten å landsstatshuset i nämnda län, allt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af öfverintendentsämbetet rörande ifrågavarande arbeten uppgjorda ritningar och kostnadsförslag, bevilja ett anslag af 251,200 kronor, samt därpå på extra stat för år 1909 anvisa 151,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera sistnämnda belopp;

dels ock, under förutsättning att förenämnda förslag om uppförande af ny landshöfdingbostad vinner godkännande, medgifva, att fastigheten n:ris 41 och 42 i Karlskrona stads sjätte kvarter måtte få för statsverkets räkning till högsta möjliga pris och på de villkor i öfrigt, som Kungl. Maj:t äger bestämma, försäljas.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Carl Swartz.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24
april 1908.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
grefve EHRENSVÄRD,
MALM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Swartz anförde vidare:
Med förmälan att landshöfdingbostaden i Karlskrona på grund af
ytterligt trångt utrymme med flera omständigheter icke lämpligen
kunde i sitt dåvarande skick användas till därmed afsedt ändamål, samt
att någon tillfyllestgörande förbättring af byggnaden icke syntes möjlig,
gjorde Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Blekinge län i under-
dånig skrifvelse den 26 juli 1906 framställning om förhyrande af bostad
för landshöfdingen i nämnda län och i sammanhang därmed om ut-
hyrande af det nuvarande landshöfdingresidenset i Karlskrona.

Sedan öfverintendentensämbetet den 25 september 1906 öfver berörda framställning afgifvit infordradt underdånigt utlåtande, fann Kungl. Maj:t vid underdånig föredragning den 12 oktober 1906 samma framställning icke till någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd föranleda.

I underdånig skrifvelse den 31 januari 1908 har nu Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande anmält behovet af uppförande af ny bostad åt landshöfdingen i nämnda län och i sammanhang därmed gjort framställning om verkställande af vissa arbeten å landsstatshuset därstädes.

Under framhållande hurusom Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande redan vid aflåtandet af förut omförmälda framställning rörande förhyrande af annan bostad åt landshöfdingen visserligen hyst den åsikten, att bostadsfrågan skulle vinna sin bästa lösning genom försäljning af den fastighet i VI kvarteret n:ris 41 och 42 vid Ronnebygatan, hvarest residenset nu vore inrymdt, och uppförande af ett nytt residens på en annan billigare tomt, men att, då Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande efter upprepade förfrågningar under årens lopp funnit, att för ändamålet lämpliga tomter hölles i alltför oskäligt höga värden, Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande ansett sig böra föreslå förhyrning tillsvidare af landshöfdingbostad, har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande till stöd för den nu gjorda framställningen anfört följande.

De residenset vidlådande olägenheterna vore sådana, att de med trängande nödvändighet kräfde en lösning. Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande hade tagit i allvarligt öfvervägande, huruvida icke ordnandet af landshöfdingbostaden skulle kunna ske i samband med en nybyggnad af landsstatshuset. Detta, som bestode dels af en stenbyggnad dels af ett därmed sammanbyggt trähus, kunde visserligen ur mera än en synpunkt ingalunda anses uppfylla berättigade, moderna anspråk på ämbetslokaler, men då byggnaden fått sitt nuvarande skick så nyligen som år 1883, samt däri inrymda tjänsterum vore ganska rymliga och ljusa och möjlighet därjämte syntes förefinnas att genom partiella förändringar afhjälpa den mest betydande olägenheten, arkivrummens och landtmäterikontorets kartförvaringsrums eldfarlighet, ansåge Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande de nödiga förändringarna med afseende å detta hus kunna inskränkas till åtgärder för arkivaliers och kartors tryggande mot eldfara.

Missförhållandena i landshöfdingbostaden vore däremot af den art, att de enligt Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förmenande icke lämpligen kunde afhjälpas genom reparation af den gamla byggnaden.

Den nuvarande anordningen af landshöfdingbostaden hade tydligen varit afsedd att utgöra ett provisorium efter den stora branden i Karlskrona år 1790, då större delen af staden, äfven landshöfdingresidenset, lades i aska. Om denna bostad saknades hvarje upplysning, enär alla handlingar rörande densamma förstörts vid branden. Efter hand förlades densamma emellertid till sin nuvarande plats. Intill år 1822 hade denna fastighet förhyrts, men sagda år hade statsverket förvärfvat densamma af dåvarande ägaren landshöfdingen af Brinkman mot en köpeskilling af 10,000 riksdaler banco. Den utgift, statsverket fått vidkännas vid förvärfvandet af fastigheten, kunde således icke sägas hafva varit af större betydighet. Sedan dess hade byggnaden undergått flerfaldiga reparationer, och kostnader hade nedlagts på försök till förbättringar, utan att gynnsamt resultat vunnits, och sådan den nu befundes, vore landshöfdingbostaden i Blekinge län, såväl hvad utrymme som soliditet och inredning beträffade, tvifvelsutän den sämsta i riket. Efter det Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande afgifvit förenämnda förslag om förhyrande tillsvidare af landshöfdingbostad, hade missförhållandena å det nuvarande landshöfdingresidenset ytterligare ökats till följd af den försvagning i byggnadens konstruktion, som föranledts af de många försöken att göra den gamla skröpliga träbyggnaden lämpligare för dess ändamål, och vore bristerna nu så allvarsamma, att en genomgående reparation vore oundgänglig. Sålunda vore ett flertal kakelugnar oanvändbara dels till följd af sättningar i byggnaden och dels på grund däraf, att alltför många rökgångar blifvit inledda i samma skorstensstockar. Enligt sakkunniges mening kunde detta icke afhjälpas på annat sätt än genom skorstensstockarnas nedrivande och återuppförande från grunden. Den mycket låga, delvis under gatans nivå liggande bottenvåningen besvärades i hög grad af fukt och vore hälsovådlig som bostad. Bjälklagen, särskildt under salen, vore så svaga, att vid större samling af gäster golfvets hållbarhet kunde starkt ifrågasättas. Till följd af alltjämt inträffande sättningar i byggnaden hade uppkommit sprickor, hvadan tapeter och takpapp vore föremål för ständiga reparationer. Fönsterbågarna vore så gamla och ruttna, att spackling och målning måste ständigt förnyas. Sluttande golf och sneda väggytor vittnade allt för väl, att genom de många ändringarna och förbättringsförsöken den åldriga byggnaden blifvit i grund försvagad och ytterligt dyr att underhålla.

De oundgängliga reparationer, som kräfdes för byggnadens bestånd och beboelighet, vore kanske utförbara men komme att ställa sig ytterst kostsamma, och då, äfven efter en genomgripande reparation,

den gamla dåliga stommen och den ohjälpligt opraktiska inredningen skulle kvarstå, ansåge Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande det icke förenligt med god hushållning att till de många förbättringsförsök, som utan varaktigt resultat vidtagits, lägga ytterligare reparationskostnader, utan syntes uppförandet af en ny, mera solid och sitt ändamål bättre motsvarande bostad för landshöfdingen vara på allt sätt riktigast och i längden billigast.

För att med minsta kostnad åstadkomma denna nybyggnad borde enligt Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes åsikt den nuvarande fastigheten, som vore belägen vid stadens förnämsta hufvudgata, försäljas och en ny billigare tomt anskaffas. Ett tillfälle, som icke lätt syntes återkomma, erbjöde sig nu för statsverket att förvärfva en billig och för ändamålet synnerligen tjänlig tomt, n:r 32 i Karlskrona stads VIII kvarter, hvars ägare till följd af afflyttning från staden vore villig afyttra denna fastighet mot ett pris af 43,000 kronor, under förutsättning att tillträde och likvid ägde rum den 1 instundande juli.

Enligt sakkunniges åsikt kunde minst 75,000 kronor påräknas vid försäljning af den till landshöfdingbostad nu använda fastigheten. Toge man i betraktande den mycket betydande kostnad, en oundgänglig genomgripande reparation af den nuvarande bostaden komme att medföra, blefve skillnaden häremellan och nybyggnadskostnaden på den föreslagna tomten icke af sådan storlek, att ett bibehållande af den nuvarande bostaden kunde anses motiveradt.

Den tomt, hvars inköp till landshöfdingbostad nu satts i fråga, hade ett synnerligen vackert och fritt läge vid den så kallade Kungsbron på endast omkring fem minuters afstånd från landsstatshuset. Visserligen vore det en obestridlig fördel att, såsom nu vore fallet, landshöfdingresidenset låge bredvid landsstatshuset; men, oafsedt att det skulle ställa sig ekonomiskt ofördelaktigare att uppföra en nybyggnad på den nuvarande tomten, syntes en sådan anordning äfven af andra skäl icke vara lämplig. Platsen vore redan nu mörk på grund af höga byggnader midt emot; och ännu sämre lottad med afseende å tillgången på ljus blefve för öfverskådlig tid en nybyggnad vid det förhållande, att densamma enligt gällande stadsplan måste dragas tillbaka 2,3 meter inom nuvarande gatulinjen, hvarigenom vidstående byggnader skulle komma att verka ytterligare skymmande.

Vid sin ifrågavarande framställning har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande fogat ett af tjänstgörande arkitekten hos öfverintendentsämbetet Theodor Wählin den 14 augusti 1907 afgifvet besiktnings-

utlåtande rörande den nuvarande landshöfdingbostaden. I detta utlåtande anföres, bland annat, följande.

De tomter, n:ris 41 och 42 inom 6:te kvarteret Adlersten i Karlskrona, å hvilka landshöfdingresidenset vore beläget, upptog tillsammans en areal af 1,559,50 kvadratmeter, samt gränsade i söder åt Ronnebygatan, mot hvilken residensbyggnaden hade sin fasad, i öster och väster åt angränsande tomter, af hvilka den östra vore den Kungl. Maj:t och kronan likaledes tillhöriga tomtkomplexen n:ris 39 och 40, där länsstyrelsens lokaler vore belägna, samt i norr mot den smala Stenbergsgården. Af förstnämnda två tomter upptog hufvudbyggnaden 434,5 kvadratmeter, diverse uthusbyggnader 309,5 kvadratmeter och gårdsplatsen 666 kvadratmeter. Återstående 149,5 kvadratmeter utgjordes af smala, obebyggda smygar mellan byggnaderna eller utmed tomternas gränser.

Bottenvåningen i hufvudbyggnaden inrymde, förutom en genomgående vestibul, fem boningsrum åt gatan, af hvilka ett dock hade blott 8,8 kvadratmeter golffyta, och mot gården betjäntrum och badrum samt tre källarrum. I flygeln mot gården vore anordnade domestikrum. Höjden i bottenvåningens rum vore blott 3 meter, och golfven därstädes låge delvis under gatans nivå. Dessa omständigheter jänte rummens mer eller mindre omedelbara grannskap till källarrummen föranledde, att rummen vore fuktiga och kalla och måste anses mindre lämpliga såsom boningsrum.

Hufvudvåningen en tr. upp, som vore byggd af trä, innehölle åtta boningsrum, däraf två med hvardera blott 11,88 kvadratmeter golffyta, samt vestibul, serveringsrum, kök m. m. Rummens höjd vore 3,35 meter och deras sammanlagda golffyta 227,5 kvadratmeter, i medeltal således 28,45 kvadratmeter golffyta per rum. Såväl rumshöjd som storlek kunde knappast anses tillräckliga för en bostad för en landshöfding med stor representationsskyldighet. Härtill komme, att våningen vore otidsenligt och i högsta grad opraktiskt inredd, hvarför också till vinnande af bättre utrymme en hel del, i utlåtandet närmare angifna förändringar i rummens användningssätt vidtagits.

Ökad utrymme hade i viss mån vunnits genom att på vinden inredts fyra rum. Dessa hade emellertid blott 2,3 meters höjd, och deras fönster låge till följd af takstolens platta resning i djupa alkover. Då till följd däraf solen ej komme ordentligt in i rummen, samt dessa på grund af det nära grannskapet till kalla vindsutrymmen och korridorer vore svåra att uppvärma, måste de således anses såsom mindre lämpliga till boningsrum.

Hvad angår byggnadens tekniska beskaffenhet, har i berörda besiktningsutlåtande hänvisats till ett af arkitekten Aug. Strehlenert, hvilken i flera år haft uppdraget att utöfva tillsyn öfver de reparationsarbeten, som förekommit i byggnaden, gjordt uttalande, däri anmärkts, bland annat, hurusom kakelugnarna uti rummen n:ris 18, 19, 21 och 22 (sängkammare, toalettrum, förmak och salong) rökt in vid eldning på grund däraf, att rökrören från nämnda kakelugnar icke hade egna rökgångar utan utmynnade uti skorstensstockar, gemensamma för flera eldstäder. Denna olägenhet, anför arkitekten Strehlenert vidare, syntes icke kunna afhjälpas, med mindre än att de gamla rökstockarna, som nu hvilade på vindsbjälklaget, nedrefves och ersattes med nya, uppgående från i bottenvåningen varande murverk. En större sättning af väggen mellan rummen n:ris 18 och 21 hade uppstått genom trycket af takbjälklaget på den mycket bristfälliga väggen. Golfbjälklaget i salen, n:o 23, vore för klent i förhållande till spännvidden, som vore 5,8 meter, så att betydliga skakningar uppkomme, då golfvet utsattes för minsta påkänning. Den å byggnaden anbragta fasadputsen, som från början blifvit dåligt utförd, behöfde ständiga reparationer och syntes ej kunna iståndsättas, med mindre hela reveteringen borthögges och förnyades. Slutligen kunde den anmärkningen göras, att alla de invändiga förändringar, som varit nödvändiga att utföra för att i någon mån få byggnaden bekväm och värdig sitt ändamål, väsentligen försvagat dess byggnadskonstruktion.

På grund af husets dåliga beskaffenhet, dess ringa yttre bredd och dess oändamålsenliga inredning syntes det — framhålles i ofvanberörda, af arkitekten Wåhlin afgifna besiktningsutlåtande — icke vara möjligt att genom om- eller tillbyggnad vinna ett fullgodt resultat. Om vidare, såsom antagligt vore, denna om- eller tillbyggnad skulle blifva så vidlyftig, att den enligt byggnadsordningen för Karlskrona stad måste anses såsom nybyggnad och icke blott såsom reparation, visade det sig, att en hel del anordningar i den gamla byggnaden stode i strid såväl mot nämnda byggnadsordning som emot byggnadsstadgan för rikets städer, och att dessa fels afhjälpande dels komme att vålla betydande kostnader, dels, såsom t. ex. höjandet af bottenvåningens golf, vore rent af omöjliga att genomföra utan så godt som total ombyggnad. Därtill komme, att den nuvarande byggnaden låge utanför den af Kungl. Maj:t fastställda byggnadslinjen mot Ronnebygatan, hvilket utgjorde ett hinder för en så pass vidlyftig ombyggnad, att denna erhöle karaktär af nybyggnad.

Vid bedömande af frågan om lämpligheten af att på de nuvarande landshöfdingresidenstomterna uppföra nybyggnad, ställde sig förhållandena visserligen betydligt gynnsammare, men tomternas oregelbundna form och Stenbergsgårdens ringa bredd vore dock faktorer, som komme att vålla kanske ganska stora svårigheter. Bättre ställde sig därför saken, om man tänkte sig, att den vid den centrala affärgatan Ronnebygatan belägna fastigheten försåldes och i stället för ändamålet förvärfvades en annan, något mera afsides belägen tomt med friare och vackrare läge.

Arkitekten Wählin har sammanfattat sina uttalanden sålunda, att den verkställda utredningen gäfvade vid handen, att den nuvarande länsresidensbyggnaden vore osolid, obekväm och otillräcklig, att densamma icke genom reparation eller tillbyggnad kunde göras för sitt ändamål tjänlig, att en nybyggnad på den gamla tomten, oaktadt de svårigheter som vid ett första påseende syntes ställa sig däremot, möjligen skulle kunna göras fullt lämplig för sitt ändamål, men att en nybyggnad på en friare belägen tomt både hade mera utsikt att lyckas och ställde sig ekonomiskt fördelaktigare.

På grund af nådig remiss har öfverintendentsämbetet den 10 mars 1908 afgifvit underdånigt utlåtande i ärendet.

Hvad angår de ifrågasatta arbetena å landsstatshuset, håller ämbetet före, att, därest länsstyrelsens ämbetslokaler så förändrades, som Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande begärt — hvartill hörde anordnande inom de förbättrade arkivlokalerna af värmeledning — sagda lokaler kunde anses blifva försatta i ett för deras användande under en längre följd af år ur olika synpunkter fullt tillfredsställande skick. Öfverintendentsämbetet, som erhållit meddelande därom, att landskontoret vore i behof af ett arkivutrymme utaf 80 kvadratmeter, och att landskansliet samt länets landtmäterikontor behöfde ett sådant utrymme af tillhopa 100 kvadratmeter, hade med anledning af hvad sålunda förekommit låtit uppgöra förslag uti ifrågavarande afseende, enligt hvilket genom tillbyggnad till och delvis ändradt användande af nuvarande lägenheter ernåtts, att landskontoret kunnat beredas ett brandfritt utrymme för dess arkiv af 92 kvadratmeter och landskansliet och landtmäterikontoret ett dylikt om tillsammans 101 kvadratmeter, att värmeledning — med möjlighet att göra varmkammaren så stor, att densamma blefve tillräcklig för ledningens eventuella utsträckande i en framtid till hela byggnaden — kunnat anordnas, afsedd, alternativt, för allenast själfva arkivlokalerna eller därjämte för berörda lokaler närmast omgifvande rum tillika med vestibuler och trappor, samt att i

våningen en trappa upp kunnat erhållas ett reservrum äfvensom utrymmen för toalett och klosett. Kostnaden för nu nämnda anordningar skulle jämlikt berörda kostnadsförslag belöpa sig till 22,000 kronor, eller, om värmeledningen skulle komma att utföras efter det vidsträcktare alternativet, till 25,050 kronor eller, i jämnadt tal, till 25,000 kronor.

Beträffande förslaget om ny landshöfdingbostads uppförande anför öfverintendentsämbetet, att den af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande ifrågakända tomt för uppförande af ett nytt landshöfdingresidens syntes vara med hänsyn till både läge och pris, 43,000 kronor, synnerligen förmånlig samt att den försäljningssumma, 75,000 kronor, som de nuvarande landshöfdingresidenstomterna med därå uppförda byggnader af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande beräknats betinga, syntes antaglig. Öfverintendentsämbetet har ock ansett sig böra i allt hufvudsakligt instämma såväl i hvad som uppgifvits till stöd för Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förevarande framställning i det företedda besiktningsutlåtandet som ock uti hvad i detta hänseende ytterligare framhållits i Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes underdåniga skrifvelse i ämnet. Härvid ville öfverintendentsämbetet särskildt påpeka, förutom det nuvarande residensets i hög grad underhålliga beskaffenhet i konstruktivt hänseende och ovanligt dåliga skick hvad rörde bekvämlighet och utrymme för nödig representation, att dess försättande i nöjaktigt stånd, särdeles med afseende därå att vid en dylik åtgärd bottenvåningens golf, som till stort men i hygieniskt hänseende delvis låge under markens nivå och, efter allt att döma, saknade isolering mot jordfuktighet, gifvetvis måste höjas och i följd däraf, då nämnda våning eljest skulle blifva alltför låg för att vara beboelig, öfverliggande bjälklag äfvenledes höjas, skulle blifva liktydigt med en fullständig och förtyrbar om- eller rättare nybyggnad, vid hvars verkställande icke skulle kunna undgås att indraga byggnadslinjen utmed Ronnebygatan enligt fastställd stadsplan.

I anslutning till sålunda uttalade åsikter har öfverintendentsämbetet låtit genom tjänstgörande arkitekten hos ämbetet m. m. Gustaf Lindgren upprätta ritnings- och kostnadsförslag till uppförande å den af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande föreslagna tomt af nytt landshöfdingresidens i Karlskrona.

Kostnaden för detta byggnadsföretag utgör enligt berörda förslag för själfva hufvudbyggnaden 158,000 kronor, för föreslagna uthusbyggnader 18,200 kronor och för planering m. m. 7,000 kronor, eller sammanlagdt 183,200 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande och landshöfdingen i länet, hvilka bereds tillfälle att uttala sig öfver berörda inom öfverintendentsämbetet uppgjorda förslag till tillbyggnad m. m. af landsstatshuset och nybyggnad af landshöfdingresidens, hafva i afgifna yttranden förklarad, att samma förslag icke orsakat någon erinran, därvid Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande emellertid uttalat sig för att den af öfverintendentsämbetet föreslagna värmeledningen för vissa lokaler i landsstatshuset måtte komma att utföras efter det större af de båda framlagda alternativen, hvilket äfven öfverintendentsämbetet för sin del ansett sig böra förorda.

Under uttalande slutligen att kostnaden för rifning af de å den nya tomten för landshöfdingresidenset för närvarande befintliga byggnader kunde antagas blifva betäckt af dessa byggnaders materialvärde, har öfverintendentsämbetet hemställt, att nyssnämnda tomt måtte få för statsverkets räkning inköpas och de nuvarande landshöfdingresidenstomterna i Karlskrona försäljas, hvarjämte ämbetet gjort framställning om beredande af medel för uppförande å förstnämnda tomt af ny landshöfdingbostad samt för verkställande af förut omförmälda arbeten å landsstatshuset i nämnda stad.

Af den förebragta utredningen synes med tydlighet framgå, att den nuvarande landshöfdingsbostaden i Blekinge län befinner sig i ett synnerligen bristfälligt och otidsenligt skick, ett förhållande, hvarom jag ock vid personligt besök på platsen varit i tillfälle att öfvertyga mig. De befintliga bristerna äro, såsom utredningen gifver vid handen, af den omfattning och betydenhet, att desamma svårigen kunna genom en blott reparation af den nuvarande byggnaden på ett nöjaktigt sätt afhjälpas, utan kräfves, därest ett tillfredsställande resultat skall uppnås, utan tvifvel uppförande af en helt och hållet ny residensbyggnad.

Beträffande den plats, som bör väljas för en dylik byggnad, skulle visserligen, därest de nuvarande landshöfdingresidenstomterna för ändamålet toges i anspråk, vinnas den ej ringa fördelen, att landshöfdingen allt fortfarande komme att få sin bostad omedelbart invid landsstatshuset. Men fränsedt de svårigheter i arkitektoniskt hänseende, som nog skulle möta vid uppförande af ett nytt landshöfdingresidens å nyssnämnda, oregelbundna på två sidor kringbyggda tomter, synes mig de fördelar i andra hänseenden, som komme att vinnas genom ett realiserande af myndigheternas ifrågavarande förslag, vara så afsevärda, att jag i valet mellan de båda platserna ej tvekar att gifva företrädet åt nyssnämnda förslag.

Den statsverket nu till inköp erbjudna tomten n:o 32 i Karlskrona stads åttonde kvarter är belägen på ett icke synnerligen långt

afstånd från landsstatshuset, har ett från tre sidor fritt, vackert läge invid Kungsbron och torde vara synnerligen lämplig såsom byggnadsplats för den ifrågavarande byggnaden. Tomten har en areal af 1452,71 kvadratmeter och är sålunda ej synnerligen mycket mindre än de nuvarande landshöfdingresidenstomterna, hvilka för öfrigt, såsom myndigheterna erinrat, måste, därest nybyggnad å desamma skulle uppföras, i följd af gatulinjens nya sträckning undergå minskning. Ett genomförande af myndigheternas ifrågavarande förslag torde ock, i betraktande af nyssnämnda tomts inköpspris, 43,000 kronor, och de nuvarande landshöfdingresidenstomternas beräknade försäljningspris, 75,000 kronor, komma att ställa sig i afsevärd mån ekonomiskt fördelaktigare än om den ifrågavarande byggnaden skulle uppföras på den gamla platsen. Genom den föreslagna anordningen vinnes ock den fördelen, att boställshafvaren under byggnadstiden kan kvarbo i den nuvarande bostaden, hvarigenom ersättning för mistad bostadsförmån kan statsverket besparas.

De af öfverintendentsämbetet uppgjorda ritningar och kostnadsförslag för den nya byggnaden hafva icke gifvit anledning till erinran från min sida; och finner jag mig därför böra i allo biträda hvad ämbetet rörande samma byggnad föreslagit.

Hvad beträffar de föreslagna åtgärderna för vinnande af förbättrade anordningar för förvarande af länsstyrelsens och landtmäterikontorets arkiv, är, enligt hvad jag inhämtat, nu mycket illa sörjdt för arkivens bevarande såväl i utrymmeshänseende som äfven i fråga om deras skyddande mot eldfara.

Såsom redan i det föregående blifvit antydt, må härvid till en början erinras, att det nuvarande landsstatshuset består dels af ett äldre stenhus, däri länsstyrelsens lokaler i sin helhet tidigare varit inrymda, dels af ett annat, numera därmed sammanbyggt hus, uppfördt, såvidt angår bottenvåningen, af sten men i öfrigt af trä. De rum, som inom byggnaden kunnat disponeras för inrymmande af länsstyrelsens arkiv, äro små och otillräckliga samt delvis belägna inom den nyssnämnda äldre träbyggnaden, hvarjämte äfven öfriga för ändamålet disponerade rum såväl i tak som golf omgifvas af träbjälklag. I följd af det otillräckliga utrymmet kan emellertid endast en ringa del af arkivet rymmas inom de därför afsedda rummen, utan måste största delen af detsamma förvaras å vinden, hvilket naturligen såväl ur eldfarlighetssynpunkt som äfven i öfrigt måste betecknas såsom synnerligen otillfredsställande. För landtmäterikontorets arkiv, som är förlagdt å nedra botten af den förenämnda med det ursprungliga landsstatshuset

sammanslagna byggnaden, är visserligen i utrymmesväg något bättre sörjdt, men äfven här är i följd af byggnadens konstruktion eldfaran långt ifrån aflägsnad, hvarjämte det för arkivet nu disponerade utrymmet är väl behöfligt för en utvidgning af landtmäterikontorets lokaler i öfrigt. Förbättrade anordningar i nu berörda hänseenden äro därför högeligen af behovet påkallade.

Åstadkommande af en effektiv förbättring lär emellertid icke vara möjligt på annat sätt än medelst uppförande af en tillbyggnad af sten till det nuvarande landsstatshuset, hvarigenom såväl fullt tillräckligt utrymme som ock en betryggande isolering mot eldfara kan vinnas. Det af öfverintendentsämbetet uppgjorda förslaget afser också uppförande af en dylik byggnad. Tillbyggnaden skulle enligt förslaget inrymma dels landskansliets och landtmäterikontorets arkiv i sin helhet dels ock den hufvudsakliga delen af landskontorets arkiv. Återstoden däraf skulle fortfarande erhålla plats i ett mindre, invid landskontoret i det äldre landsstatshuset beläget rum, ofvanom och nedanom hvilket skulle till aflägsnande af eldfara anbringas hvalf af beton och järnbalkar i stället för nuvarande träbjälkar. Anledningen till att nyssuämnda rum ansetts böra fortfarande för arkivändamål disponeras är — enligt hvad jag inhämtat — den, att den föreslagna tillbyggnaden skulle komma att, i förhållande till landskontoret, ligga i motsatta ändan af den tämligen långsträckta landsstatshusbyggningen. I öfrigt skulle enligt förslaget inom byggnaden anbringas värmeledning med varmvattenssystem för uppvärmning af de nya arkivlokalerna eller, eventuellt, jämväl närliggande rum samt trappuppgångar och vestibuler.

Då de öfverklagade synnerligen svåra olägenheterna i fråga om arkivens förvarande synas kunna genom de af öfverintendentsämbetet föreslagna åtgärder på ett fullt effektivt sätt afhjälpas äfvensom åtskilliga andra i öfverintendentsämbetets underdåniga skrifvelse i ämnet antydda fördelar därigenom vinnas, finner jag mig böra tillstyrka, att äfven de sålunda förordade anordningarna måtte komma till stånd. I likhet med öfverintendentsämbetet anser jag, att den ifrågasatta värmeledningen därvid bör anordnas efter det vidsträcktare alternativet, såsom säkerligen i längden för statsverket billigast. Enligt inom öfverintendentsämbetet uppgjorda kostnadsförslag skulle under sådan förutsättning kostnaden för nu ifrågavarande arbeten i sin helhet belöpa sig till inalles 25,000 kronor.

För inköp af den tilltänkta nya länsresidenstomten och uppförande därstädes af ny residensbyggnad måste tydligen särskilda medel af Riksdagen äskas. Då det ordinarie byggnadsanslaget, hvilket för andra

ändamål är väl behöfligt, icke lämpligen synes böra anlitas för de afsedda tillbyggnads- och ändringsarbetena å landsstatshuset, gäller detsamma äfven om det härför erforderliga beloppet.

De för tomtinköpet och de föreslagna byggnadsarbetenas utförande erforderliga beloppen utgöra tillhoppa 251,200 kronor.

Hvad särskildt angår den nya residensbyggnaden, synes för detta arbetes planmässiga bedrivande önskvärdt, att det härför erforderliga anslaget beviljas på en gång. Med hänsyn till detta arbetes omfattning synes däremot lämpligt, att anslaget fördelas på två år.

I anseende härtill har jag tänkt mig, att de för samtliga ifrågavarande ändamål erforderliga medel lämpligen skulle kunna bestämmas att utgå på det sätt, att 151,200 kronor anvisas för första och återstoden, 100,000 kronor, för andra året.

Enär, som nämnts, det försäljningsanbud, som af ägaren lämnats å förberörda, statsverket till inköp erbjudna tomt, gjorts beroende af den förutsättning, att tillträde och likvid af tomten äga run den 1 nästkommande juli, samt det gifvetvis är önskvärdt, att samtliga ifrågavarande nybyggnads- med flera arbeten må komma till utförande så snart som möjligt, torde Riksdagens medgifvande böra utverkas därtill, att det belopp, som för ifrågavarande ändamål anvisas å nästkommande års stat, må af Eders Kungl. Maj:t disponeras redan under innevarande år.

Därest förslaget om uppförande af ny landshöfdingbostad vinner godkännande, lärer den fastighet, hvarå det nuvarande residenset är uppfördt, ej vidare, sedan ny landshöfdingbostad kommit till stånd, blifva för något statsändamål behöfligt. Vid sådant förhållande torde, på sätt myndigheterna föreslagit, nyssnämnda fastighet böra försälgas. De blifvande närmare villkoren för en dylik försäljning torde icke böra för närvarande fastställas, utan synes det lämpligast, att åt Eders Kungl. Maj:t öfverlämnas att, efter förslag af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Blekinge län, därom framdeles meddela erforderliga bestämmelser.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer jag i underdånighet, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att

dels för inköp af tomten n:o 32 i Karlskrona stads åttonde kvarter samt för uppförande å samma tomt af ny bostad åt landshöfdingen i Blekinge län äfvensom för verkställande af förut omförmälda arbeten å landsstatshuset i nämnda län, allt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af öfverintendentsämbetet rörande ifrågavarande arbeten uppgjorda ritningar och kostnadsförslag, bevilja ett anslag af 251,200 kronor, samt

däraf på extra stat för år 1909 anvisa 151,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera sistnämnda belopp, dels ock, under förutsättning att förenämnda förslag om uppförande af ny landshöfdingbostad vinner godkännande, medgifva, att fastigheten n:is 41 och 42 i Karlskrona stads sjätte kvarter måtte få för statsverkets räkning till högsta möjliga pris och på de villkor i öfrigt, som Kungl. Maj:t äger bestämma, försäljas.

Hvad föredragande departementschefen sålunda föreslagit, däri statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Axel Nyström.